

Útrakelek

Irodalmi alkotókör az egyetemen

Ismertté vált, megbecsült csere — nincs ezzel vége. A művészek neve forog a fejünkben, pezsgő szellemi élet, alkotó légkör érzete idéződik, ha halljuk a szavakat: szegedi alkotókör. A fiatal tehetségek műhelyét, fórumát jelentő csoportosulásoknak hagyományai vannak a városban. (Gondoljunk a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumára, vagy a Szegedi Egyetemi Alkotókörre.) Hogyne örülnénk, ha úgy látjuk, a hagyományoknak folytatói jelentkeznének.

Tavaly ősze a tudományegyetem bölcsészkarán irodalmi alkotókör alakult. „Gyűlést” tartottak, amelyen részt vettek az addig is verselő, írogató bölcsészhallgatók, érdeklődők, meg az elemző hajlamúak, a kritikus vénát magukban felfedezők. Megállapodtak, „összehordják a termést”, elmondják majd rendszeresen egymásnak, kit mi foglalkoztat, megvitatják a felszín és a mély, a zsenék és a művek nagy kérdéseit. Arra is gondoltak, a szép dolgok fénye vonzza majd az erre érzékenyeket, tágas közösség alakul körülöttük, és együtt birkózhatsz a mindenség birtokáért.

Az induló lelkesedés azonban hamarosan megfogyott, a gyűlések ritkultak, az érdeklődés lankadt. Majdnem törvényszerű a lendületnek és alábbhagyásának ez a hullámmása, mondhatnánk, a fiatalság talán örök jellemzője. Célravezetőbb azonban, ha nagy szavak helyett számba vesszük a valós körülményeket. Így egyedül, magukból és magukban nem tudtak olyan kört alakítani, amilyen elképzeléseikben, vágyaikkal éltek. Az alkotónak — még ha fiatal is, vagy: különösen, ha fiatal — közönség kell, az irodalmárnak olvasó. A fiatal irodalmárnak értő, támogató, olykor irányító szó, de fórum is és közönség is. Minthogy gyűlésező néhányukból mindenre nem tellett, visszhangot sehol sem keltettek — csendben visszavonultak, ki-ki egyedül próbált bemutatkozni, közönséget keresni, publikálni.

Történetüknek — szeren-

csere — nincs ezzel vége. A minap az egyetem KISZ-klubjában tűzpróbát tartottak. Petrőczy Éva, Téglásy Imre, Szabó László, Ács János verseket, Ambrus Lajos és Szőnyi György novellákat mutatott be. A csoportnak „tanácsadó tanára” is van már, Szilassy Zoltán egyetemi gyakornok személyében, sőt kritikusi is, Szigeti Lajos és Szajbely Mihály. A Tűzpróba című est azért sikerült jól, mert a bemutatottak között jó versek és jó novellák voltak, tehetséges fiatalok alkotásai.

Hogyan határozták el, hogy újabb „belterjes” gyűlés helyett most megtartják nyilvános szerzői estjüket — nem tudni. Annyi azonban bizonyos: újabb csoportos felbukkanásukat most már hiba lenne nem észrevenni. Szélesebb körű figyelemre és támogatásra érdemesek, nemcsak tehetségük kétségtelen jelei miatt, nemcsak mert ez az ő érdekük. Mindannyiunké is, a városé is. Ottthona a fiatal alkotónak is ott van, ahol ismerik, becsülik és segítik, nem keres más helyszínt alkotó erői kibontakoztatásának, ha otthonát itt megtalálta. A városnak pedig az is rangot ad, ha minél több író-költő van otthon benne. Az „új” alkotókör tagjai új terveket köválnak várják a többiek, a tollforgatokat, akik szeretnének már átesni a tűzpróbán és szeretnének közönséget találni; várnak meghívásokat klubokból, gyárakból, könyvtárakból, a művelődés házai- ból, hogy új próbákat tessenek; dolgoznak és figyelmet kérnek.

S. E.

Csongrád megyei szakszervezeti vezetők Temesváron

A Temes megyei Szakszervezeti Tanács meghívására szerdán reggel kétnapos látogatásra Romániába utazott a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának küldöttsége. A küldött-

ség vezetője Juhász József, az SZMT vezető titkára; tagjai: Turai Zoltán, az SZMT titkára és Ókrós János, a Pedagógusok Szakszervezetének megyei titkára. A nagylaki határátkelő helyen megyénk szakszervezeti küldöttség a Temes megyei Szakszervezeti Tanács vezetőit fogadták. Két nap alatt több kérdést tárgyaltak, melyek elősegítik a szakszervezeti tapasztalatok kölcsönös kicserélését, a két megye szakszervezeti vezetőinek jövőbeni rendszeres találkozását. A küldöttség ma, csütörtökön este érkezik vissza Szegedre.

A fehér por valóban mérge, és ezért próbát tettek. Elhatározásukat az anyjukkal is közölték. A fehér port fekete-tekébe szórták, Deák János szeme láttára, és felkínálták neki az italt. Erre megütötte egyik fiát. Ekkor mind a három gyerek neki-esett. Az egyik lefogta, ket- to előbb ököllel, majd pedig a kisszéklével és a húsvérővel ütötte. Deák Jánosné végig- nézte a jelenetet, de nem szólt a bántalmazás miatt. A sértett sérüléseibe a helyszínen belehalt.

A Szegedi megyei Bíróság dr. Novák Zoltán tanácsa a különösen kegyetlen módon, társattestességben elkövetett emberölés miatt a három fiút — Deák Jánost, Lajost és Zoltánt egyaránt — 11–11 évi fegyházra ítélte. Deák Jánosné mint bűnszegédi bűnrészeszt öt év hathónapi fegyházzal sújtotta. Az ügyész súlyosbíttatásért, az elítéltek és a védők enyhítésért fellebbeztek.

Térkép — a talajról

Mezőkémiai közös vállalatot alakított Kiskörösrön öt megye húsz mezőgazdasági és vegyipari üzeme. Bács, Csongrád, Fejér, Tolna, s Veszprém szakszervezetel- nek agrokémiai laboratóriumát fejlesztik tovább. Együt- tes program: a kemizálás se- gítése. Talajtérképet készíte- nek, hogy a földeket megfe- lelően hasznosíthassák, fel- mérik a talajtápigényt, s az optimális gazdálkodáshoz szükséges sok más tudni- vát. (MTI)

Madách-ülésszak

Madách Imre születésének 150. évfordulója alkalmából tudományos ülésszakot rendez az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara december 6-án és 7-én, a bölcsészkar tanácstermében. Székely György dékán elnöki megnyitója után Sötér István Madách és európai előzményei, Hermann István Madách és a német filozófia címmel tart előadást. Szathmári István a Tragédia szövegmodosításait és a korabeli irodalmi nyelv sajátosságait elemzi. Mezei József előadásának címe a Tragédia emberszimbóluma. A tudományos ülésszakon előadások hangzanak majd el többek között a Tragédia textológiai kérdéseiről, a Madách-dráma tanításának szerepéről a tanulók gondolkodásának fejlesztésében, és Madách esztétikai elveiről, drámáinak felépítéséről.

Adottak a lehetőségek

Újítómozgalom a kereskedelemben
Több figyelmet

A különböző munkaterületeken a szakmák egész sorában sok szó esik napjainkban az újítómozgalomról, amely immár negyedszázados múlt- ra tekint vissza. Szükséges, hogy a gazdaságirányítás mostani körülményei között tovább fejlődjen, a szükség- letekhez jobban igazodjék az újítómozgalom. Továbbra is alapvető feladat: bővíteni a mozgalom társadalmi tömeg- bázisát, ugyanakkor az újító- mozgalmat jobban össze kell hangolni a gazdálkodási egy- ségek munkájával. Gazdasági rendszerünk ösztönzi a vállalatok vezetőit, hogy karolják fel a munka megkönnyítését, a munkakörülmények javítá- sát, a nyereség növelését eredményező egészséges kez- deményezéseket, amelyek a közös feladatokat megoldására irányulnak. Ebben a társa- dalmi elvárásban nemcsak a gazdasági megfontolások tes- tesülnek meg, hanem a poli- tikai szemlélet is. Vonatko- zassuk mindezt az állami és a szövetkezeti kereskede- lemre.

Szegeden és Csongrád me- gyében érvényesült-e az or- szágos népgazdasági tenden- cia, a dolgozók aktíván vet- tek-e részt újításokkal, ész- szerűsítésekkel a munka- és üzemszervezésben, a forgal- om bonyolításának módsze- reiben, a nyereség növelésé- ben? — kérdeztük Farsang Lászlóné dr.-tól, a Csongrád megyei tanács kereskedelmi osztályának vezetőjétől.

— Csongrád megye állami és szövetkezeti kereskedel- mében 13 ezer 600-an dol- goznak, meglehetősen szét- szórt munkaterületeken. — hangsúlyozta Farsang László- né dr. — Ez az adottság szinte kínálja a lehetőségeket az újításokhoz. Ennek elle- nére a megye kereskedelmé- nek újítómozgalma nem érte el a kívánt színvonalat. Az elmúlt három évben az álla- mi kereskedelembe benyű- tottak 254 újítást, amelyből elfogadtak és alkalmaztak 135-öt. A szóban forgó há- rom év ilyen jellegű adatai viszont arról tanúskodnak, hogy az újítások száma év-ről évre csökkent. A FÜ- SZERT Vállalat az, ahol a benyújtott újítások száma az átlagon felüli, a DELTEX- nél, a RÓVIKOT-nél és a Cipónagykereskedelmi Vállalatnál például 1972-ben egyetlen újítást sem nyújtot- tak be, a TÚZEP-nél is csak egyet. A kiskereskedelmi vállalatok közül a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat- nál viszont nagyobb számú újítást bírálhattak el minden esztendőben. A szövetkezeti kereskedelembe ez a kép még inkább kedvezőtlen, s leginkább csak a MEK-nél szorgalmazták az újítómoz- galmat és látták annak ered- ményét is.

— A kereskedelembe fog- lalkoztatottaknak több mint

70 százaléka nő. Az újító- mozgalomban milyen a nők aktivitása?

A nők munkakörülményei- nek megjavítására hatályos jogszabályok, utasítások, fel- hívások vannak érvényben. A munkakörülmények javítása nagyon igényelné és igényli is a jó ötleteket, újításokat éppen azok érdekében, akik- nek létszáma a kereskede- lembe a legtöbb. Mégis ép- pen a nődolgozók tartózko- dása szembetűnő a kereske- delembe is meghonosított újítómozgalomtól, noha an- nak eredménye rajtuk, nekik segítene.

Kitért Farsang Lászlóné dr. az állami és a szövetke- zeti kereskedelmi vállalatok- nál az utóbbi három évben alkalmazott újítások gazda- sági eredményére és a kifi- zetett újítási díjak összegé- re is. 1970-től 1972-ig az al- kalmazott újítások gazdasági eredménye 981 ezer forint volt, az újításokért kifizetett összeg pedig 141 ezer forint. Jogtalan újítási társulások a vállalatoknál nem voltak, vi- tás ügyek sem fordultak elő.

Az újítások elfogadása és al- kalmazása tehát azt bizo- nyítja, hogy ahol törődnek az újítómozgalommal, ott van is eredménye.

— Lehet-e a kereskede- lembe az újítási lehetősé- geket az iparból ismert mér- tékkel mérni, azzal összeha- sonlítani?

— A kereskedelembe fog- lalkoztatottak létszáma, vala- mint a szerteágazó munkahe- lyek kedvező alapot terem- tetnek az újítások számára — hangsúlyozta Farsang Lászlóné dr. — Elszakadnánk azonban a realitásoktól, ha nem ismernénk el, hogy a kereskedelembe az újítási lehetőségeket nem lehet az iparban honos mértékkel le- kedvet befolyásolni, az a kö- vetkező: a gazdasági vezetők egy része ma még nem tartja az újításokat a jobb munka, a nyereségnövelés nélkülözhetetlen vagy jelentős for- rásának. Egy jól sikerült, in-

tenzív jellegű fejlesztéssel viszonylag jobban tudják biztosítani a jövedelmezősé- get, s úgy vélik, hogy szá- mukra az újítások problé- mát, gondot okoznak, például munkaszervezést, átcsoporto- stítást stb. A szabályozó rend- szer sem ösztönzi eléggé a kereskedelembe a vezető- ket arra, hogy igénybe ve- gyék a dolgozók szellemi fel- készültségét, következké- pen a vállalatoknál és a szö- vetkezeteknél nem tettek ed- dig különösebb erőfeszítést a dolgozók újítóképének nö- velésére. A Minisztertanács- nak a közelmúltban hozott határozata szerint az újítóte- vékenység szervezését a jö- vőben a gazdasági munka al- kotó részének, a gazdasági vezetők munkaköri kötele- ségének kell tekinteni.

Farsang Lászlóné dr. arról is szól, hogy nem elege- dő, ha a vállalat igazgatója, a szövetkezet elnöke kiadja a feladattervet az újítási sa- bályzatok elkészültekor, s aztán szabad folyást enged a dolgoknak. Ilyenformán a legszebb feladattervek is fe- ledésbe merülnek. Legalább évenként meg kell ismételni a feladattervek vizsgálatát, esetleg azokon módosítani, hiszen a vállalatok előtt ál- ló feladatok is mindig vál- toznak.

A beszélgetés végén azt sürhettük le, hogy Szegeden és Csongrád megyében az ál- lami és szövetkezeti kereske- delembe az újítómozgalom sokkal többre lenne képes, mint amit az elmúlt években produkált. Bizonyítja ezt egy nemrég Szegeden rendez- zett tanácskozás, amelyen számos javaslat hangzott: el az újítómozgalom fellendíté- se érdekében. A kereskede- lem feladatai egyre nőnek. A következő évben is szá- molni kell a forgalom 8–10 százalékos emelkedésével, s marad az alapvető feladat: a lakosság kulturált árullatá- sa, megfelelő választék mennyiségben és minőség- ben. Erről nem lehet és nem is szabad lemondani.

Lódi Ferenc

A katonák élet- és munkakörülményeiről Tájékoztató

Szűcs László vezérőrnagy, a Magyar Néphadsereg had- tápfőnöke, honvédelmi mi- niszterhelyettes szerdán, teg- nap a Magyar Sajtó Házában tájékoztatót tartott a katonák élet- és munkakörülményei- ről.

A néphadsereg vezetése — hangsúlyozta a miniszterhe- lyettes — megkülönböztetett gondot fordít a hivatásos ka- tonák életkörülményeinek állandó javítására, ezen be- lül a lakásproblémák foko- zatos megoldására, a család- ok gyermekeinek bölcsődei, óvodai elhelyezésére, isko- láztatásának biztosítására, és a katonafeleségek munkába állításának segítésére. Ezzel párhuzamosan nagy gondot fordítanak a sorkatonai szol- gálatot teljesítő fiatalok megfelelő élet- és munka- körülményeinek kialakításá- ra is. Arra, hogy minél inkább megkönnyítsék beil- leszkedésüket a katonai élet- be.

Megemlítette, hogy ma már a kaszárnyákban a körletek, az elhelyezés egy- inkább kielégíti a katonafia-

talok komfortigényeit. Szín- vonalas, változatos étrend, korszerű konyhatechnika, jó szakácsok biztosítják a meg- felelő étkezést, és lehetőség nyílik arra is, hogy többféle menü közül választhassanak. Az étkezdék 90 százalékban már önkiszolgáló rendszer- ben működnek. A sorkato- nák napi ételmezési norma- ja a korábbihoz képest 20 százalékkal emelkedett.

A leszerelő sorkatonáknak olyan új kedvezményeket biztosítanak, amelyek a ka- tonai szolgálat fokozott tár- sadalmi, erkölcsi megbecsü- lését juttatják kifejezésre. Például a katonaviselték előnyben részesülnek a la- párhuzamosan nagy gondot fordítanak a sorkatonai szol- gálatot teljesítő fiatalok megfelelő élet- és munka- körülményeinek kialakításá- ra is. Arra, hogy minél inkább megkönnyítsék beil- leszkedésüket a katonai élet- be.

Megemlítette, hogy ma már a kaszárnyákban a körletek, az elhelyezés egy- inkább kielégíti a katonafia-

Szolgáltatások falvakban

Taxit és buszt rendelnek

Fél évvel ezelőtt kísérlet- képpen új szolgáltatást veze- tett be a Volán Tröszt né- hány megyében. A lakosság jobb ellátására Volán-össze- kötöket jelöltek ki a közse- gekben. Először Komárom, Veszprém, Csongrád és Fejér megyében kezdődött meg az új akció; e megyék sok közse- gében tehergépkocsikkal ellátott Volán-összekötők állnak a lakosság rendelkezé- sére. Tőlük rendelhetnek például taxit, tehergépkocsit szállításra, kiránduláshoz

különjáratú autóbust stb. A termelőszövetkezetek, isko- lák és más intézmények meg- rendeléseit is felveszik a Vo- lán képviselői.

A fél év alatt szerzett kedve- ző tapasztalatok alapján a Volán Tröszt döntött az új szolgáltatás országos beveze- téséről. Elhatározták: foko- zatosan más megyékben is kialakítják a Volán képvise- leti rendszerét. 1974-ben újabb négy megye falvaiban kezdenek munkához az ös- zekötők.